

ZASTUPLJENOST SINDROMA DIJABETESNOG STOPALA NA PODRUČJU OPŠTINE KRUŠEVAC

Dragoslav MILENKOVIĆ i Miroslav STOJILJKOVIĆ .

Dom zdravlja u Kruševcu i Hirurška klinika Kliničkog centra u Nišu

Cilj rada bio je da se ukaže na zastupljenost i značaj profilakse i medikamentoznog lečenja sindroma dijabetesnog stopala.

Retrospektivno je analizirano 188 dijabetičara sa sindromom dijabetesnog stopala, što je 11,2% od ukupno 1681 bolesnika obuhvaćenog studijom u Domu zdravlja Kruševac. Najveća zastupljenost oboljenja je u starijim dobnim grupama sa loše regulisanom glikemijom. Glikemiju veću od 7,8 mm/l ima 85,37% ispitanika, a povišene vrednosti holesterola i triglicerida 78,15%. Prevelika gojaznost $BM > 0,27$ zastupljena je u 82,76% ispitanika.

Ključne reči: dijabetesno stopalo, šećerna bolest

Uvod

Iza problema profilakse i medikamentoznog lečenja sindroma dijabetesnog stopala stoje višedecenijska istraživanja i nesebična zalaganja tima stručnjaka sastavljenog od dijabetologa, vaskularnog hirurga, hirurga ortopeda, specijalista za fiziološku ortopedsku obuču i neurologa (*Stojiljković, 1985; Hadži Pešić, 1990; De Groot, 1989*).

Dijabetesno stopalo je poseban oblik manifestacije simetrične periferne polineuropatije koje karakteriše bezbolno nastao neuropatski ulkus sa neprimetnim početkom usled ispada senzibiliteta, kada na mestima pritiskivanja pri hodu dolazi do ponovljenih malih trauma (*Milenković, 2000; Medic i Zamlakar, 1997*).

Dijabetesna gangrena je u stalnom porastu (2,7% u 1992 prema 4,3% u 1995 g.). U istom periodu amputacija zbog gangrene povećana je čak za 10 puta. To je dovelo do povećanja stope smrtnosti od 12,3 na 20,7 na 100000 stanovnika (*Stojiljković, 1995; DeGroot, 1989*).

Cilj rada

Ukazati na zastupljenost i značaj profilakse i lečenja sindroma dijabetesnog stopala na području opštine Kruševac. Pokazati učestalost sindroma dijabetesnog stopala prema polu, dobnim grupama, gojaznosti i glikoregulaciji.

Tabela 4. Prikaz ispitanika prema gojaznosti

telesna masa (po novom)	procenat
normalna	18,24
povećana	81,76
ukupno	100,00

Diskusija

U uslovima uvođenja rigoroznih međunarodnih sankcija protiv naše zemlje došlo je do pogoršanja dijabetološke zaštite. Zbog smanjenog snabdevanja lekovima, medicinskim i hirurškim materijalom zabeležen je nagli skok pogoršanja hroničnih komplikacija šećerne bolesti. Dijabetesna gangrena stopalaje u znatnom porastu (2,7 u 1992 prema 4,3 % u 1995). To je dovelo do povećanja stope smrtnosti od 12,3 na 20,7 na 100000 stanovnika (*Milenković, 2000; Medici Zamlakar, 1997*).

Sindrom dijabetesnog stopala nastaje kombinacijom neuropatije, arterioskleroze i infekcije. Arteriosklerozne ploče najčešće su lokalizovane na bifurkaciji arterija, kao jednom od mesta povećanog dejstva toka krvi na zid arterija. Infekcija doprinosi sužavanju lumena krvnog suda. Krajnji efekat je ishemija, hipoksija i oštećenje tkiva zaključno sa pojavom nekroze (*Pickup and Williams, 1991*).

Kada lečenje sprovodi kadrovski osposobljen iskusni tim sa striktnim doktrinarnim pristupom u lečenju, kod većine bolesnika postiže se uspeh i odlaže amputacija.

Zaključak

Profilaksa i medikamentno lečenje sindroma dijabetesnog stopala zahtevaju timski rad: endokrinologa, neurologa i vaskularnog hirurga. Razvoj oboljenja direktno zavisi od godina starosti, pola, dužine trajanja osnovne bolesti, kao i od glikoregulacije. Ulogu zdravstvenih lica treba usmeriti na različite metode zdravstveno-vaspitnog rada.

Literatura

Stojiljković, M. (1985). Timski rad hirurga na zbrinjavanju sindroma dijabetesnog stopala. Doktorska disertacija. Univerzitet. Niš.

Milenković, D. (2000). *Esherichia coli* i infekcija urogenitalnog trakta dijabetičara. Magistarski rad. Medicinski fakultet. Niš.

Hadži Pešić, Lj. i sar. (1990). Interna medicina. Prosveta. Niš.

Medic, G. i Zamlakar M. (1997). Diabetes mellitus-odabrana poglavlja. Beograd.

Pickup, J. and Williams, G. (1991). Text book of diabetes. London-Edinburg-Boston.

De Groot, L. (1989). Endocrinology. Saunders. Philadelphia-London-Toronto.

PRESENCE DE SYNDROME DU PIED DIABETIQUE DANS KRUŠEVAC

Dragoslav MILENKOVIĆ et Miroslav STOJILJKOVIĆ

Foyer de la sante de Kruševac et Clinique chirurgicale du Centre clinique de Niš

Le but de ce travail est d'indiquer a la presence et a l'importance de la prophylaxe et du traitement medicamentose du pied diabetique.

On a fait l'analyse retrospective chez 188 diabetes avec le syndrome du pied diabetique ce que fait 11,2 pour cent du nombre total de 1.681 malades embrasses par l'etude du Foyer de la sante de Kruševac. La presence la plus grande de cette maladie est chez les groupes plus ages avec la glycemie mal regularisee. La glycemie plus grande que 7,8 mmol/l ont 85,37 pour cent des examines et les valeurs augmentees du cholesterol et des triglycerides ont 78,15 pour cent. L'obesite trop grande BM 27 est presente chez 82,76 pour cent des examines.

Les mots cles: Diabetes, pied diabetique, diabetes mellitus

THE PRESENCE OF THE DIABETES FOOT SYNDROME ON THE TERRITORY OF THE MUNICIPALITY OF KRUSEVAC

Dragoslav MILENKOVIĆ and Miroslav STOJILJKOVIĆ

Medical Center, Kruševac and Surgical Clinic of the Clinic Center, Niš

The aim of the paper is to point to the presence and importance of the prophylaxis and the medicament treatment of the diabetes foot syndrome (dfs).

In retrospective, 188 patients suffering from diabetes with the diabetes foot syndrome were examined, which means 11,2% of the overall number of 1.681 patients involved in the study done by the Medical Center, Kruševac. The greatest presence of the disease is in older age groups with poorly regulated glycemia.

Glycemia greater than 7,8 mmol/l is registered in 85,37% of the examined while increased values of cholesterol and triglyceride are found in 78,15%. Excessive obesity BM 27 is present in 82,76% of the examined.

Key words: Patients suffering from diabetes, diabetes foot, diabetes mellitus

Autor: Mr sci Dragoslav Milenković, lekar, Dom zdravlja u Kruševcu;
kućna adresa: Stragari-Trstenik.

(Rad je Uredništvo primilo 26. novembra 2001. godine)

